BAI EKONOMIA ZIRKULARRARI... BETIERE ERRENTAGARRIA BADA

Posted on 04/12/2024 by Naider

Ekonomia Zirkularrak oso esparru kontzeptual erakargarria eskaintzen du, bai ikuspegi kontzeptualetik, bai ikuspegi praktikoago batetik; ikuspegi horretan, industria-enpresek ekoizpen-prozesuak optimizatzeko modu berriak aurki ditzakete. Hori bai, merkatuaren logika beti ezarriko da, eta zirkulartasun-irtenbide orok errentagarria izan beharko du enpresarentzat.

Ekonomia Zirkularraren printzipioak enpresan aplikatzeak beti azken helburu bera bilatuko du, hau da, produkzio-prozesuen eraginkortasuna maximizatzea, negozioaren errentagarritasuna handitzeko eta enpresaren biziraupena eta hazkundea ahalbidetuko duten etekinak lortzeko. Egia da, merkatuko produkturik edo zerbitzurik onena izan arren, saltzen jakin behar dela, beti egon baitaiteke lehiakideren bat zurea baino proposamen txarragoarekin, baina estrategia komertzial bikainarekin, bezeroari zu baino gehiago saltzea ahalbidetzen diona. **Ekonomia Zirkularra** ere **marketin-elementu indartsua** da, eta ondo erabilita (kontuz ***greenwashing***-arekin...) enpresaren salmentak bultza ditzake. Argi dago zure bezeroak zenbat eta gehiago hartu kontuan **hondakinen minimizazioarekin**, **karbono-aztarnaren murrizketarekin** edo **produktuak berrerabiltzeko gaitasunarekin** lotutako alderdiak, besteak beste.

Hain zuzen ere, **bezeroa** da, **araudiarekin** eta **erregulazioarekin** batera, enpresan neurri zirkularrak hartzeko eragile nagusia, bereziki enpresa handiei saltzen dieten ETEen artean. Enpresa handiak dira, lehenik eta behin, ingurumen-araudi gero eta zorrotzagoak presionatzen dituenak, eta gero presio hori uretan gora transmititzen dute hornitzaileengana. Horren adibide garbia dira **EBko isurketa-eskubideen merkataritza-erregimenari lotutako industria-sektoreak**. Berotegi-efektuko isurien berri emateko orduan, sektore horien hornitzaileek enpresa handi horiei saltzen dizkieten ondasunen ekoizpen-prozesuan sortutako isurketekin lotutako informazioa eman behar dute.

Izan ere, agian **klima-aldaketa** da, indar handiagoz eta zeharka, ingurumen-araudiaren eskakizuna areagotzen ari den eremua. **Isurketa-eskubideen salerosketaz** gain, azken urteotan hainbat lege garatu dira estatuaren eta eskualdearen eremuan, eta gero eta enpresa gehiagok **kalkulatu behar dute karbono-aztarna**. Era berean, badira **isuriak borondatez erregistratzeko mekanismoak**, hala nola **Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak** eskura jartzen dutena, klima-aldaketaren erronkaren aurrean enpresa-mobilizaziora deitzeko ahaleginean.

Funtsezko baliabideei dagokienez, **lehengaiaz** ari bagara, enpresaren lehiakortasuna baliabide onena lortzearen mende dago, kalitate handiena eskaintzen duena edo bezeroak eskatzen duena, eta ahalik eta kostu txikienarekin lortzen du. Bezeroak erabakiko du, berriz ere, enpresak zer baliabide erabili behar duen (kasu honetan, ondasunak eta produktuak fabrikatzen dituen enpresa bati buruz ari gara) eta zer ezaugarri espezifiko izan behar dituen, eta horietako bat **material horren jatorri birziklatua** izan daiteke, hala nola enpresa batzuek beren isurketak murrizteko eskatzen hasten diren **altzairu berdea** (gainera, energia berriztagarria erabiltzen da ekoizpenean). **Erosteko erabakian** eragina izan dezaketen beste gai batzuk ere badaude, hala nola horniduraren segurtasuna, baina, erosketa berdean bezala, gero produktuaren salmentarekin lortuko dugun

errentagarritasunak zehaztuko du erabakia: garestiagoa izan daiteke lehengai jakin baten alternatiba birziklatua, baina bezero onenetako bat eskatzen ari bada, enpresak uztaitik pasatu beharko du.

Beste kontu bat da **zer gertatzen den Europar Batasunaren mugetatik kanpo**, erregulazioa laxoagoa baita Ekonomia Zirkularrarekin lotutako arlo askotan, Europako industriaren lehiakortasuna arriskuan jarriz. Ildo horretan, **Karbonoagatiko Mugako Doikuntza Mekanismoa** sortu berri da, Europar Batasunean sartzen diren karbono-ondasun intentsiboak ekoiztean isuritako karbonoari prezio justua jartzeko erreferentziazko tresna, zementuari, burdinari eta altzairuari, aluminioari, ongarriei, hidrogenoari eta elektrizitateari eraginez. Mekanismoa aldi iragankorrean dago oraindik, eta, beraz, oraindik ikusteko dago zer eragin izango duen Europako enpresetan eta, termino makroekonomikoetan, Europan.

Izan ere, klima-aldaketara itzuliz, ekoizpen-enpresa askoren **funtsezko baliabidea energia** da, hain zuzen ere, 2022ko energia-krisiak agerian utzi zuen bezala. Urte horretan lortu ziren energiaren prezio historikoek pizgarri izan ziren industria-enpresek **eraginkortasuna handitzeko** eta **alternatiba energetiko berriztagarriak** esploratzeko, kasu askotan beren estalki industrialak eguzki-plaka fotovoltaikoak instalatzeko aprobetxatuz, inbertsio nahiko segurua, enpresentzat nahiko erakargarria den birgertatze-aldia duena. Gainera, enpresa txiki eta ertain askok instalazio horiek baliatu ahal izan dituzte karbono-aztarna murrizteko. Eta beste hainbatek, batez ere klima-aldaketari dagokionez nazioarteko bezeroen presioa jaso dutenek, **energia jatorri berriztagarriko bermearekin** kontratatu behar izan dute. Horrek txandakako energia-konpainiarekin kontratu garestiagoa ekar badezake ere, gainkostua konpentsa daiteke **CO2 isuriak** murrizteko ahaleginak egin dituen hornitzaile bat eskatzen duten bezeroak ez galtzearen edo erakartzearen kontura.

Azkenik, **ekonomia zirkularrari** eta industria-enpresei dagokienez, hondakinena ere aipatu behar da. Oro har, eta duela urte batzuetatik hona, enpresak beren hondakinak behar bezala kudeatzen ari dira, horri buruzko araudia oso garatuta dagoelako eta bere aplikazioa zabalduta dagoelako. Industria batzuk, hondakin horiek lortzeari utz diezaioketen balioaz jabetuta, ekoizpen-prozesu berriak txertatzen ari dira, eta horiek birbalorizatu egiten dituzte, saldu edo ekoizpen-prozesuan berriro sartu aurretik. Izan ere, enpresa asko hondakinen kudeatzaileek erabili ohi zituzten ekipoak eta prozesuak erabiltzen ari dira. Horrela, zenbait industriarentzat negozio-aukera berriak sortzen dira, betiere merkatuan jarriko den edo aprobetxatuko den azpiproduktu berriaren errentagarritasuna lortzea ahalbidetuko duen bolumen eta fluxu konstanteko hondakin-korronte bat badute.

Ekonomia Zirkularraren beste adibide bat... baldin eta enpresari zenbakiak ematen badizkiote.

Irudi ilustratiboa: Growtika, Unsplash